

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development R & D) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย และศึกษาเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จากรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจันทน์ จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจันทน์ จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจันทน์ จำนวน 17 คน รวม 34 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีการดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2559 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2545 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย

2. วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3. คัดเลือกโรงเรียนที่จะทำการศึกษา โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนวังน้ำซับตอนปรู จำนวน 10 โรงเรียน รวมนักเรียน 210 คน สุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับสลาก จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดสามจุ่น เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน

4. ดำเนินการติดต่อส่วนราชการต่าง ๆ อย่างเป็นทางการโดยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจุ่น อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. สืบหาความต้องการ ขอบข่ายเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย จากรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ศึกษาในเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจุ่น ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจุ่น

6. ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์ โดยความร่วมมือจากรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 1 คน ศึกษาในเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 3 คน รวม 17 คน และการสอบถาม จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 17 คน โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ใช้สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ศึกษาในเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจุ่น ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจุ่น เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (structured interviews) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 12 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในเรื่อง ชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงาน ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วยความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร เนื้อหาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ ด้านปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร หรือการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 2 ข้อ

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ สรุปผล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตเนื้อหา ในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาและด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยมีรายละเอียดในการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

นำแบบประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนในแต่ละท่าน มีรายละเอียดดังนี้

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์

การหาค่าความเที่ยงตรง IOC : Index of Item Objective Congruence ของเนื้อหา นั้น ผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549, หน้า 241-242)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5. ซึ่งผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนสัมภาษณ์

1. ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 3 คน รวม 17 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยกำหนด วัน เวลา ที่จะสัมภาษณ์ และแจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้าพร้อมทั้งส่งประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้สัมภาษณ์ล่วงหน้า

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการเดินทางไปยังสถานที่ที่นัดหมายแล้วแนะนำตัวเอง และขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ ที่จะทำการบันทึกเทป และบันทึกภาพ พร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการสัมภาษณ์จนสิ้นสุด

2.2 จัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการด้านการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (%) การหาค่าร้อยละคำนวณจากสูตร (วิลโล ทองแม่, 2542, หน้า 179)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่} \times 100}{\text{จำนวนรวมทั้งหมด}}$$

จากนั้นนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรในตอนที่ 2 วิเคราะห์อุปสรรคปัญหาและแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในตอนที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

2. แบบสอบถาม แบบสอบถามใช้สอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจันทน์ เกี่ยวกับความต้องการในการศึกษาหลักสูตร และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 10 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนในการเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยและรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการเรียน จำนวน 5 ข้อประกอบด้วย ความต้องการในการเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ความต้องการให้บุคคลภายนอกมาถ่ายทอดความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เนื้อหาสาระเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยที่ต้องการเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (opened form)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามในด้านข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมจากความคิดเห็นของนักเรียน **การสร้างแบบสอบถาม** มีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนสัมภาษณ์บุคลากรเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปผล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด

3. จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสอบถาม

1. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจันทน์ โดยการแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแนะนำตัวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจันทน์ จำนวน 17 คน เริ่มต้นด้วยการสร้างบรรยากาศแบบเป็นกันเอง จากนั้นชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้
3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนคนละ 1 ฉบับพร้อมปากกาคคนละ 1 ด้าม และอธิบายถึงขั้นตอนวิธีการ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม โดยให้เวลาในการตอบ 40 นาที และเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนักเรียน และกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือ
4. จัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป
การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ในตอนที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (%) วิเคราะห์ความต้องการในตอนที่ 2 และวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในตอนที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 1

ตาราง 1 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย	- ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย	- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) - แผนการศึกษาแห่งชาติ - พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	- วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
2. เพื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่	- ศึกษาเอกสารและ	- เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	- วิเคราะห์เนื้อหา

ตาราง 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ ข้อมูล
เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยต่างๆ	(content analysis)
3. เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	- วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	- เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	- วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม		
4. เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย	- สัมภาษณ์	- รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 - ศึกษาพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 - ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจุ่น - ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม - คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจุ่น - นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 17 คน	- แบบสัมภาษณ์ - วิเคราะห์คำร้อยละ/ - วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
	- สอบถาม		- แบบสอบถาม/ - วิเคราะห์คำร้อยละ/ วิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) การพัฒนาหลักสูตร

วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการพัฒนาหลักสูตร

โดยการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 ในการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอนคือ 1) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 2) การประเมินผลหลักสูตรฉบับร่าง 3) การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศึกษาความต้องการการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย จากการสัมภาษณ์ การสอบถาม แล้วมาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการร่างโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ขอบข่ายเนื้อหา 6) เวลาเรียน 7) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล 10) แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 หลักการ นำข้อมูลที่ศึกษามาพิจารณากำหนดหลักการ ของหลักสูตรว่าเป็นหลักสูตรให้ความรู้กลุ่มเป้าหมายใด มีลักษณะและจุดเน้นที่ใด ตลอดจนมีวิธีการใช้อย่างไร

1.2 จุดหมาย ศึกษาความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรเพื่อให้ทราบว่าคุณหลักสูตรมีจุดหมายอย่างไร

1.3 โครงสร้าง ศึกษาและวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และคำอธิบายที่กำหนดไว้และกำหนดเป็นโครงสร้าง

1.4 คำอธิบายรายวิชา เป็นการระบุข้อความที่เสนอวิธีการหรือแนวทางให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ จัดเป็นเรื่องของกิจกรรมซึ่งข้อความในส่วนนี้จะขึ้นต้นด้วยศึกษา สืบวิจัย ลงมือปฏิบัติ ทดลอง เป็นต้น และข้อความอีกส่วนหนึ่งเป็นการระบุความรู้และประสบการณ์ที่จะต้องจัดให้ผู้เรียนซึ่งเป็นหัวข้อเรื่องกว้าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของเนื้อหา ส่วนข้อความสุดท้ายต้องระบุถึงจุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะตามที่ต้องการ โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะทั้งด้านความรู้ ทักษะ ค่านิยมและการจัดการนำไปใช้

1.5 ขอบข่ายเนื้อหา พิจารณาจากข้อมูลที่รวบรวมได้ กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยพิจารณาจากจุดหมายของหลักสูตร ในด้าน

ทฤษฎี คือ ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ภาคปฏิบัติ คือการแสดงออกถึง ความเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

1.6 เวลาเรียน ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พิจารณาโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อกำหนดชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์

1.7 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พิจารณาจากคำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ เวลาเรียนเพื่อกำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้

1.8 สื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เวลาเรียน เพื่อกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.9 การวัดและประเมินผล โดยการวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะ และด้านค่านิยมที่พึงประสงค์

1.10 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อพัฒนาโครงร่างหลักสูตรเสร็จแล้ว นำหลักสูตรมาใช้ประกอบการสร้างแผนการสอนดังนี้

1. กำหนดเนื้อหาและเวลาเรียนตามโครงร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
2. นำเนื้อหาในข้อ 1 มาเขียนเป็นสาระสำคัญเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้
3. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ในแนวการสอนของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
4. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประกอบด้วยขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอนและขั้นสรุป ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอนในแนวการสอนของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
5. กำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ตามแนวการสอนในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
6. การวัดและประเมินผล วัดประเมินผลให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ตามแนวการสอนในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. การประเมินผลหลักสูตรฉบับร่าง เมื่อร่างโครงร่างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จแล้ว จัดดำเนินการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง โดยการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรโดยการพิจารณา กำหนดรายละเอียดดังนี้

2.1 ตรวจสอบ ความเหมาะสมและความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตร ตั้งแต่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหาสาระ แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรหรือไม่

2.2 ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฉบับร่าง นำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องด้านส่วนประกอบของหลักสูตร จากนั้นนำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผลเอกสารหลักสูตรและแผนการสอน จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่และตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการที่พัฒนาขึ้นว่าสอดคล้องกับหลักสูตรหรือไม่

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหา และระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

2.2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ แบบประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน คือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล เป็นผู้ประเมินความเหมาะสมความสอดคล้องและข้อเสนอแนะ ก่อนนำหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยไปใช้

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นพร้อมทั้งหลักสูตรฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญ แต่ละคนพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง กำหนดระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลจากการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00

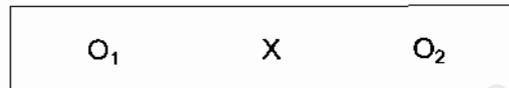
3. การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง นำผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้ จากขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 2

ตาราง 2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ ข้อมูล
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง การสร้างเสริม คุณธรรมจริยธรรมและ ความเป็นไทย กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4	พัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย - หลักการ - จุดหมาย - โครงสร้าง - คำอธิบายรายวิชา - ขอบข่ายเนื้อหา - เวลาเรียน - กิจกรรมการเรียนรู้ - สื่อและแหล่งเรียนรู้ - การวัดและประเมินผล - แผนการจัดการเรียนรู้	หลักสูตรฉบับร่าง การสร้างเสริม คุณธรรมจริยธรรม และความเป็นไทย ฉบับร่าง	-
2. เพื่อประเมิน หลักสูตรฉบับร่าง การสร้างเสริม คุณธรรมจริยธรรมและ ความเป็นไทย กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4	นำหลักสูตรฉบับร่างไป ตรวจสอบก่อนนำไปใช้ (ตรวจสอบคุณภาพของ หลักสูตร)	- อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และ - ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและ ประเมินผล จำนวน 5 คน	- แบบประเมิน หลักสูตรฉบับร่าง ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) - วิเคราะห์ เนื้อหา (content analysis)
3. เพื่อปรับปรุง หลักสูตรฉบับร่าง การ สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทย	ปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง	-	- หลักสูตรฉบับ ร่าง/วิเคราะห์ เนื้อหา(content analysis)

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) การทดลองใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์ เพื่อทดลองใช้หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 17 คน โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One - Group Pretest - Posttest Design) (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2549, หน้า 138) มีรูปแบบดังนี้

ภาพ 2 แบบแผนการวิจัย

O ₁	หมายถึง	การวัดผลก่อนการทดลองใช้หลักสูตร
X	หมายถึง	การทดลองใช้หลักสูตร
O ₂	หมายถึง	ทำการวัดผลหลังการทดลองใช้หลักสูตร

วิธีการดำเนินการ

ในการทดลองใช้หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีวิธีการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจุ่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
2. กำหนดแนวการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปทดลองสอน โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 12 ชั่วโมง
3. ทดลองใช้หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 17 คน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และความเป็นไทย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 12 ชั่วโมง

3.3 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทย จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 17 คน โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากเรียนจบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและ ความเป็นไทย

จากขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อทดลองใช้หลักสูตร การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4	- จัดกิจกรรม การเรียนการสอนตาม แผนการจัดการ การเรียนรู้	- นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน วัดสามจุ่น จำนวน 17 คน	- หลักสูตรการสร้างเสริม คุณธรรมจริยธรรมและ ความเป็นไทย - แผนการจัดการเรียนรู้ - แบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

วัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ให้เป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ที่มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้จริงต่อไป

วิธีดำเนินการ

การประเมินผลหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการประเมิน 3 ระยะ คือ การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร การประเมินผลระหว่างการใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร ได้แก่ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร

2. การประเมินผลระหว่างการใช้หลักสูตร เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในด้านความตั้งใจเรียน การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน โดยการสังเกตแบบมีโครงสร้าง (structured observation) (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 238) โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

3. การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร โดยการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย สอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน โดยวัดเนื้อหาและจุดประสงค์เดิมแต่เปลี่ยนแปลงโดยสลับตัวเลือก แล้วนำผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร โดยการทดสอบ t -test แบบ dependent (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2540, หน้า 248)

3.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจันทน์ ในด้าน ความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญู กตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย โดยให้นักเรียนประเมินตนเอง

3.3 เพื่อประเมินเจตคติต่อหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ประกอบด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดพฤติกรรมกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย แบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนในขณะที่เรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย โดยสังเกตการปฏิบัติตนในความตั้งใจเรียน การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน โดยการสังเกตแบบมีโครงสร้าง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น แบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบเพื่อประเมินความรู้ในเนื้อหาวิชาหรือทักษะต่างๆ จะครอบคลุมเนื้อหาในระดับกว้างและระดับทั่วไป และถือคะแนนรวมที่ได้จากแบบทดสอบเป็นตัวชี้ถึงระดับความสามารถที่วัดได้ (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2548, หน้า 21) เป็นการสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย
3. แบบวัดพฤติกรรมกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย เพื่อประเมินการปฏิบัติตนในด้าน ความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ
4. แบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ และข้อคิดเห็นอื่นๆ

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ประกอบด้วย แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน แบบทดสอบ แบบวัดพฤติกรรม แบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน ดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน จากเอกสารต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการกำหนดพฤติกรรมกรรมการเรียนที่ต้องการสังเกต
2. กำหนดประเด็นการสังเกต ได้แก่ ความตั้งใจเรียน การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน เกณฑ์ ระดับค่าของพฤติกรรม โดยให้ระดับความสำคัญเท่ากัน
3. เกณฑ์การประเมิน กำหนดแนวทางการสังเกตพฤติกรรมแต่ละข้อ เกณฑ์การให้คะแนนใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมิน ตั้งแต่ระดับ 2 ทุกข้อถือว่า

ผ่าน โดยกำหนดระดับการปฏิบัติออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 3 หมายถึง มาก 2 หมายถึง ปานกลาง 1 หมายถึง น้อย การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน มาวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้มาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.00	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.49	หมายความว่า	น้อย

4. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่สังเกต เกณฑ์ และระดับค่าของพฤติกรรมและแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างพฤติกรรมที่สังเกต เกณฑ์ และระดับค่าของพฤติกรรม ซึ่งผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00

6. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนมาปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปใช้สังเกตพฤติกรรมการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบจากเอกสารการวัดและประเมินผลต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการกำหนดประเด็นการสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมความรู้ความเข้าใจ เนื้อหาและพฤติกรรมการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด เพื่อนำมาใช้วัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการใช้หลักสูตร

2. สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

3. สร้างเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบเพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการตรวจสอบให้คะแนน โดยกำหนดแนวทางการตอบคำถามของแต่ละข้อ โดยให้ 1 คะแนน เมื่อตอบถูก และให้ 0 คะแนน เมื่อตอบผิด

4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แล้วนำข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้รับมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยนำจุดประสงค์และแบบทดสอบที่วัดแต่ละจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญดำเนินการวัดผล และด้านเนื้อหาพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้หรือไม่ ซึ่งมีผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ โดยนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองสรวง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำผลการทดลองมาตรวจให้คะแนน แล้วเรียงลำดับกระดาษคำตอบจากคะแนนมากไปหาคะแนนน้อย เพื่อแบ่งกลุ่ม กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 50 % จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าระดับความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปมาใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ ผลการวิเคราะห์คุณภาพมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.46 – 0.72 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.24 – 0.52

7. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ 30 ข้อ ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson: KR-20) พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2549, หน้า 247) ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งหมดเท่ากับ 0.845

การหาค่าระดับความยาก (difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549, หน้า 250-251)

$$P = \frac{H+L}{N_H + N_L}$$

P	แทน	ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
H	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มสูง
L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มต่ำ
N_H	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
N_L	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคำนวณจากสูตร (ยุทธ ไถยวรรณ์, 2545, หน้า 166)

$$r = \frac{R_u - R_e}{\frac{N}{2}}$$

r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
R_u	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
R_e	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน

ซึ่งเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกที่กำหนดคือมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) คำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 247) ดังต่อไปนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{(k-1)} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนเรียน (pretest) จากการนำแบบทดสอบฉบับที่ 1 ให้นักเรียนทำก่อนการเรียนการสอน และการทดสอบหลังเรียน (posttest) จากแบบทดสอบฉบับที่ 2 โดยให้นักเรียนทำหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (วิล ทองแผ่, 2542, หน้า 181)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 276)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
	$(\Sigma X)^2$	แทน	กำลังสองของคะแนนผลรวม
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการเรียนและหลังการเรียนเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างแบบไม่อิสระของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สถิติค่าที (t-test dependent sample) ค้นคว้าจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540, หน้า 248)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}} \quad df = n - 1$$

D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
N	แทน	จำนวนคู่ของตัวอย่าง

การสร้างแบบวัดพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนในด้าน ความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนแบบวัดพฤติกรรม ดังนี้

1. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย จากเอกสารการวัดและประเมินผลด้านต่าง ๆ

2. สร้างแบบวัดพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กำหนดประเด็นที่ต้องการวัด เกณฑ์และระดับค่าของพฤติกรรม โดยให้ระดับความสำคัญมากน้อยต่างกัน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วน 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ โดยวัดด้าน ความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย แต่ละแบบวัดย่อยมีจำนวนข้อคำถามเท่า ๆ กัน คือ แบบวัดละ 10 ข้อ โดยให้นักเรียนประเมินตนเอง โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้อความแต่ละข้อที่ตรงกับการปฏิบัติของนักเรียน

3. นำแบบวัดพฤติกรรมที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบวัดพฤติกรรมที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขตรวจสอบคุณภาพ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ด้านคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ที่ต้องการวัดแล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการวัดพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยในด้าน ความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต และ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย หลังการทดลองใช้หลักสูตร จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 17 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

6. แบบวัดพฤติกรรม มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่าของ ลิเคิร์ท 5 ระดับ โดยใช้สูตรของ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2549, หน้า 223-225) ดังนี้

5	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการวัดพฤติกรรมแบบให้คะแนน 5 ระดับมาวิเคราะห์แล้วนำเสนอแบบตารางภาพรวม และนำข้อมูลที่ได้จากการวัดพฤติกรรมค่าแบบให้คะแนน 5 ระดับ มาวิเคราะห์ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมมาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.50 - 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 - 4.49	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.49	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.49	หมายความว่า	น้อยที่สุด

การสร้างแบบสอบถามเจตคติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

แบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตร โดยดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตรจากเอกสารการวัดและประเมินผลด้านต่าง ๆ

2. สร้างแบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ โดยให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้อความที่ต้องการเลือกและให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะที่นักเรียนต้องการนำเสนอในรูปแบบข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการสอบถาม ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร และข้อคิดเห็นอื่น ๆ จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น หลังจากการทดลองใช้หลักสูตรแล้ว

6. แบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมินค่าของ ลิเคิร์ต 5 ระดับ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549, หน้า 223-225) ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินค่าแบบให้คะแนน 5 ระดับมาวิเคราะห์แล้วนำเสนอแบบตารางภาพรวม และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินค่าแบบให้คะแนน 5 ระดับ มาวิเคราะห์ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้จากแบบสอบถามมาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00	หมายความว่า	มีเจตคติต่อหลักสูตรมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49	หมายความว่า	มีเจตคติต่อหลักสูตรมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีเจตคติต่อหลักสูตรปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีเจตคติต่อหลักสูตรน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49	หมายความว่า	มีเจตคติต่อหลักสูตรน้อยที่สุด

การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร โดยการนำผลการประเมินหลักสูตร และข้อเสนอแนะมาใช้ ในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ขึ้นและมีความเหมาะสมในการไปใช้ใน โอกาสต่อไป

จากขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 4

ตาราง 4 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อประเมินผล ก่อนการใช้หลักสูตร	- การทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน	- นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียน วัดสามจุ่น จำนวน 17 คน	- แบบทดสอบ, ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. เพื่อประเมินผล ระหว่างการใช้ หลักสูตร	- สังเกตพฤติกรรม การเรียน	- นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียน วัดสามจุ่น จำนวน 17 คน	- แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียน, ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เพื่อประเมินผล หลังการใช้หลักสูตร	- การทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน - การวัดพฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรม และความเป็นไทย	- นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียน วัดสามจุ่น จำนวน 17 คน	- แบบทดสอบ, ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบที(t – test แบบ dependent) - แบบวัดพฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรม และความเป็นไทย, ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
	- การสอบถาม เจตคติต่อหลักสูตร		- แบบสอบถามเจตคติ คติต่อหลักสูตร, ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. เพื่อปรับปรุงแก้ไข หลักสูตร	- นำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะมา ปรับปรุงแก้ไข	-	-